

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПРОЄКТІВ**

Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

Галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри управління
та бізнес-адміністрування
Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Бізнес-планування проєктів
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	3/6
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета вивчення курсу розширити і поглибити знання студентів в області основ теорії і практики бізнес-планування та сформувати уміння і навички майбутніх управлінців у розробці бізнес-плану.</p> <p>Головними цілями вивчення навчальної дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних основ бізнес-планування проєктів; здійснення аналізу сучасних теоретичних підходів щодо процесу бізнес-планування проєктів; обґрунтування функцій та визначення змісту процесу бізнес-планування; формування навичок комплексного підходу до організації бізнесу; опанування форм, методів і процесу бізнес-планування; формування у студентів творчого підходу до розробки окремих складових бізнес-плану.</p>
Компетентності
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).</p> <p>ФК.1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.</p> <p>ФК.5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.</p> <p>ФК.7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.</p>

ФК.10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.
 ФК.11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
 ПР16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Бізнес-планування як основа розвитку підприємництва.	Розуміти сутність та значення бізнес-планування та його характеристик. Розуміння функцій та цілей розробки бізнес-плану. Знати та розуміти складові інформаційного забезпечення бізнес-плану. Володіти принципами та методологією розробки бізнес-плану.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Структура та логіка розробки бізнес-плану.	Знати структурні складові бізнес-плану, послідовність його розробки. Формувати зміст та структуру бізнес-плану. Знати та дотримуватися вимог до написання бізнес-плану.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Підготовча стадія розробки бізнес-плану.	Розуміння логіки підготовчої стадії стратегічного планування. Здатність визначити та сформулювати місію підприємства (проекту), його цілі. Оцінювати можливості та загрози з зовнішнього середовища щодо реалізації проекту. Виявляти сильні та слабкі сторони бізнес-проекту. Аналізувати стратегічні альтернативи та формулювати стратегію реалізації проекту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4.	Тема 4. Характеристика послуг і продукції проєкту.	Вміти дати характеристику підприємству, продукції (послугам) проєкту. Знати методи дослідження ринку. Здатність здійснювати дослідження ринку та характеризувати ринки збуту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. План маркетингу як складова бізнес-планування проєктів.	Знати цілі та логіку розробки маркетинг-плану. Вміти сформулювати стратегію маркетингу для проєкту. Розуміти процес ціноутворення і здатність формувати цінову політику проєкту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Політика комунікацій та її висвітлення у бізнес-плані.	Вміти визначати цілі та завдання політики комунікацій, формувати імідж проєкту, структуру комплексу маркетингових комунікацій та кошторис маркетингових заходів.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Виробничий план у бізнес-плануванні проєктів.	Вміти формулювати цілі та завдання виробничого плану бізнес-проєкту, його структуру, здійснювати формування матеріально-технічної бази, бази постачальників. Вміти розраховувати кошторис виробничих витрат.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи,

8.	Тема 8. Організаційний план реалізації підприємницького проєкту.	Знати основні цілі, завдання та структуру організаційного плану. Вміти здійснювати вибір організаційно-правової форми ведення бізнес-проєкту, організаційної структури та визначати потреби в персоналі. Вміти складати календарний план-графік реалізації підприємницького проєкту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
9.	Тема 9. Фінансова складова бізнес-планування проєктів.	Розуміти значення, зміст і технологію розробки фінансового плану, визначати стратегію фінансування.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Задачі
10	Тема 10. Фінансові показники ефективності проєкту.	Вміти розраховувати очікувані фінансові коефіцієнти, визначати точку беззбитковості та термін окупності бізнес-проєкту. Розраховувати фінансові потреби проєкту й умови повернення коштів потенційним кредиторам та інвесторам.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Задачі
11	Тема 11. Оцінка ризиків у бізнес-плануванні.	Знати структуру та цілі розробки розділу бізнес-плану “Оцінка ризиків”. Розуміти суть ризиків та вміння управляти ризиками.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Задачі
12	Тема 12. Експертиза бізнес-плану.	Знати методологічні основи експертизи бізнес-плану, напрями перевірки бізнес-плану. Вміти визначати типові недоліки та помилки бізнес-плану.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи.

13	Тема 13. Оптимізація планування бізнес- процесів.	Розуміння механізмів оптимізації бізнес-процесів. Вміння оптимізувати планування бізнес-процесів проекту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
14	Тема 14. Презентація бізнес-плану.	Розуміння цілей та завдання презентації бізнес-плану. Знати рівні презентації бізнес-плану. Вміння презентувати бізнес-план проекту.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
15	Тема 15. Способи підвищення ефективності презентації бізнес- плану.	Вміння аналізувати презентацію бізнес-плану, покращення комунікативних навичків, шляхом удосконалення методів вербального і невербального спілкування.	<ul style="list-style-type: none"> • Кейси, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	35
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за самостійну роботу	Оцінка за індивідуальне завдання	Екзамен	Разом
35	5	10	50	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою.				

- По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих оцінок у 100-бальній шкалі множиться на ваговий коефіцієнт 0,35, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 35 балів.

- Оцінювання за екзамен відбувається у 100-бальній шкалі, отримана оцінка сходиться на ваговий коефіцієнт 0,5.

- Підсумкова оцінка за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на парах (максимально – 35 балів), отриманих балів за самостійну роботу (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,05, відповідно максимальний бал за самостійну роботу може скласти 5 балів), оцінки за індивідуальне завдання (оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,1, відповідно максимальний бал може скласти 10 балів) і оцінки, отриманої за екзамен (максимальний бал – 50 балів), що в сумі максимально може скласти 100 балів.

- При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, опрацювання завдань, підготовка бізнес-плану, підготовка презентації бізнес-плану.

- Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтверджені документально, то він має право на його складання з дозволу зав. кафедри (за заявою).

- Оцінка за іспит формується із суми відповідей студентів на 3 основні запитання та 2 задач (по 10 балів за кожне завдання), або, за вимогою – на основі результатів тестування (максимальна оцінка за тести – 50 балів).

Критерії оцінювання за 100-бальною шкалою:

- *90-100 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань.

- *70-89 балів* – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.

- *50-69 балів* – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.

- *Менше 50 балів* – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички;

студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Господарський кодекс України // Верховна Рада України: від 16.01.2003, № 436-IV. 2. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З. С. Варналій, Т. Г. Васильців, Р. Л. Лупак, Р. Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с 3. Должанський І.З. Бізнес-план: технологія розробки: [навч. посіб.] / І.З. Должанський, Т.О. Загорна; 3-тє вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 384 с 4. Колот А. М. Створення власного бізнесу [Електронний ресурс]: навч. посібник / А. М. Колот, Г. О. Швиданенко, та ін. — К. : КНЕУ, 2017. — 311 [1] с. 5. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г.Васильців, Я.Д.Кочмарик, В.І.Блонська, Р.Л.Лупак. – К.: Знання, 2013. – 207 с. 6. К. Барроу. Бізнес-план: [практичний посібник] / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун; пер. з 4-го англ. вид. – К.: Знання, 2005. – 376 с. 7. Руководство Ernst & Young по составлению бизнес-планов / Брайен Р. Форд, Джей Борнстайн, Патрик Прюэтт Альпина.- Паблшер, 2010. - 264 с. 8. Агафонова Л. Т. Підготовка бізнес-плану: Практикум / Л. Т. Агафонова, О. Р. Рога. – [3-є вид.]. – К. : Знання, 2001. – 158 с. 9. Ганечко І. Г. Бізнес-план: особливості розробки та впровадження в умовах невизначеності / І. Г. Ганечко, І. С. Ситник // Молодий вчений. - 2019. - № 9(1). - С. 191-194. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2019_9%281%29__44 10. Горогоцька Н.І. Роль бізнес-планування у стратегічному управлінні діяльністю підприємства. Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2019 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 6–8 квітня 2020 р., м. Івано-Франківськ. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2020. 507 с. С. 439 11. Різник В. В. Базові процедури, методологія бізнес-планування та його роль у стратегічному управлінні діяльністю підприємства / В. В. Різник, Н. А. Різник // Економічний вісник університету. - 2017. - Вип. 35(1). - С. 67-72. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvu_2017_35%281%29__12 	

7. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра управління та бізнес-адміністрування м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, каб. 111 (вхід з вул. Чорновола) тел. +38 (099) 668-04 09 – ст. лаборант кафедри Надія Володимирівна Качур https://kutba.pnu.edu.ua/</p> <p> kutba@pnu.edu.ua</p> <p>Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/mbakafedra</p> <p> https://www.instagram.com/kafedra_mba/</p>
---------	--

Викладач	 <p>Горогоцька Наталія Ігорівна кандидат економічних наук, асистент кафедри управління та бізнес-адміністрування, учасник ГО «Школа бізнесу і менеджменту»</p>
Контактна інформація викладача	 +380990501604 natalia.horohotska@pnu.edu.ua Персональна сторінка викладача на сайті кафедри
Політика курсу	
Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>

Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» – стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з
	викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» – стор. 3.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)» - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні документи/polozhenja/

Викладач

Горогоцька Н.І.